

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКА МІСЬКА РАДА
Департамент економіки і інвестицій
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут Менеджменту
Кафедра фінансів
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
Факультет финансов и банковского дела (Беларусь)
ВОЛГОГРАДСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ Кафедра экономической теории и экономической политики (Россия)
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Грузія)
РЕГІОНАЛЬНИЙ ФІЛІАЛ НАЦІОНАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ
СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У М. ЛЬВОВІ
ТЕЛАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ЯКОБА ГОГЕБАШВІЛІ
(Грузія)
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Ю. ФЕДЬКОВИЧА
Економічний факультет

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНО- ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ»

1 березня 2013 р.

ВНТУ
ВІННИЦЯ
2013

УДК [336+330.341.1] (477)
ББК [65.261+65.01] (4УКР)
С91

Друкується за рішенням Вченої ради Вінницького національного
технічного університету Міністерства освіти і науки, молоді та спорту
України

Головний редактор: **В. В. Грабко**

Відповідальний за випуск: **В. В. Зянько**

Рецензенти: **В. В. Зянько**, доктор економічних наук, професор;
І. Ю. Єпіфанова, кандидат економічних наук, доцент.

С91 Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 368 с.

ISBN 978-966-641-508-3

В матеріалах конференції висвітлено доповіді вітчизняних та іноземних науковців, які розглянуто на II Міжнародній науково-практичній конференції «Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах ринкових перетворень» 1 березня 2013 року в м. Вінниця.

Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, наукових співробітників.

УДК [336+330.341.1] (477)

ББК [65.261+65.01] (4УКР)

Автори даних матеріалів висловлюють свою думку, яка не завжди збігається з позицією редакції. Матеріали подано в авторській редакції.

ISBN 978-966-641-508-3

© Вінницький національний
технічний університет, 2013

СЕКЦІЯ 2
ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Богатчик Л. А. Регіональні інструменти сприяння реалізації кластерного потенціалу території	71
Валіулліна З. В. Зарубіжний досвід інноваційних кластерів для забезпечення технологічного оновлення	74
Варналій З. С., Буркальцева Д. Д. Стимулювання інноваційної активності малих підприємств в контексті забезпечення конкурентоспроможності економіки України	76
Васильців Т. Г. Недоліки та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні	80
Войнаренко М. П. Інституційна рівновага в соціально-економічних системах...	82
Гаджиев Ага-Керим Гусейн Оглы Макроэкономические аспекты конкурентоспособности Азербайджана	86
Гладинець Н. Ю. Напрями реалізації інноваційної політики у регіоні	88
Драчук Ю. З. Перспективні напрями інноваційного розвитку підприємств вугільної промисловості	90
Єпіфанова І. Ю. Напрями активізації інноваційної діяльності вітчизняних підприємств	93
Заюков І. В. Освітній чинник інноваційного розвитку економіки України	95
Зянько В. В. Щодо статистичної оцінки інноваційної активності підприємств в Україні	98
Зянько В. В. Венчурне інвестування як засіб підвищення інноваційної активності	101
Коваль Н. О. Конкурентоспроможність робітників як фактор забезпечення інноваційного розвитку країни	104
Король І. В. Прикладні аспекти методології дослідження конкурентоспроможності економіки України	107
Коротченкова Ю. О. Особливості ціноутворення товарів інноваційної сфери економіки	109
Крива С. В. Фінансові аспекти інноваційної діяльності малих підприємств	112
Кучкова О. В. Перспективи розвитку ринку професійної складської нерухомості Дніпропетровського регіону	115
Мазур І. І. Інновації в освіті як основа для модернізації вітчизняної економіки	117
Мороз Е. Г. Шляхи активізації інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств сфери водопровідно-каналізаційного господарства України	118
Олексюк В. М. Методика оцінки інноваційного потенціалу у формуванні енергетичної безпеки	121
Пілявоз Т. М. Стратегія інноваційного розвитку підприємства на основі венчурного фінансування	124
Руда Л. П. Методичний підхід до визначення ефективності місцевих економічних територій	127
Савченко В. Ф., Гривко С. Д. Вплив інноваційних процесів у машинобудуванні на конкурентоспроможність продукції	130
Сірко А. В., Найдич Н. М. Чинники відторгнення економікою України інноваційно-інвестиційної моделі розвитку	132
Сльозко О. О., Терещенко С. В. Давоський форум як посил для фінансових інновацій	135
Ульянова О. Ю. Инновационные процессы и их влияние на формирование нового социального стандарта жилищных условий	137
Федорук О. В. Актуальні проблеми формування інноваційної моделі розвитку	140

Таким чином, освіта і наука є важливими складовими формування економіки знань, підвищення рівня конкурентоспроможності та розвитку інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. Інноваційний розвиток України вимагає не стільки готових знань, скільки навичок гнучкої поведінки і вмінь формувати власну здатність до розв'язання проблем, які виникають у ситуаціях, що постійно змінюються, у тому числі в умовах стабільної фінансово-економічної кризи України. Тому нагальними питаннями вдосконалення інноваційних процесів в нашій країні є, по-перше, модернізація системи освіти в напрямку забезпечення її якості відповідно до новітніх досягнень науки; по-друге, забезпечити інвестиції в розвиток людського капіталу, як важливого чинника соціально-економічного підйому вітчизняної економіки.

Література

1. Науково-технологічний потенціал та інноваційна безпека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http// www.inventure.com.ua](http://www.inventure.com.ua).

2. Інновації – шостий технологічний уклад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http// www.investycii.org.ua](http://www.investycii.org.ua).

УДК 336.273.2

Зянько Віталій Володимирович, д-р. екон. наук, професор,
Вінницький національний технічний університет

ЩОДО СТАТИСТИЧНОЇ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Наукові дискусії щодо змісту понять «інновація» та «нововведення» як категорій економічної теорії, їх особливостей і відмінностей не завершені, а отже дискусійними залишаються також визначення змісту словосполучень «інноваційна діяльність» та «інноваційне підприємництво», що не може не відобразитися на тому, як на практиці оцінюється рівень активності інноваційної діяльності й ефективність функціонування інноваційного підприємництва.

Аналіз останніх досліджень. У науковій літературі існують різні погляди щодо визначення сутності понять «інновація» та «нововведення». Здебільшого їх зміст різні вчені трактують залежно від об'єкта і предмета свого дослідження. Так, Г. Барнет та Р. Мюллер інновацію трактують дуже широко, відносячи до цього поняття нові думки [1] та зміну системи [2]. Але, на думку автора, називати інновацією нову думку, яка лише щойно з'явилася у свідомості людини і яка, можливо, ще й нею не сформульована – неправильно. Нова думка є лише першим поштовхом до появи інновації. Так само, не всяку зміну системи стосовно певного середовища можна вважати інновацією. Зокрема, проста зміна системи є процесом її нормального розвитку. Ряд українських вчених, таких як Д.Черваньов, Л.Нейкова [3, с. 25], О. Лапко [4, с. 38], а також закордонних – Б.Твісс [5, с. 76], Б. Санто [6] та ін. вважають, що інновація це процес ... Ще інші (Й. Шумпетер [7, 15], Ф. Найт [8], Ю. Пімошенко [9, с. 26]) інновацією називають результат ... Є й такі (О. Пампура), які інновацію ототожнюють з нововведенням [10, с. 35]. Неоднозначні трактування категорії «інновація» породжують різні визначення похідних від неї понять: «інноваційна діяльність», «інноваційне підприємництво» та ін.

Мета дослідження – на основі розгляду сутності понять «інновація» та «нововведення» показати, що не всяка пов'язана з нововведеннями діяльність є інноваційною, а також, що треба розрізняти інноваційну діяльність вищого та нижчого рівнів.

Виклад матеріалу. Інновації – основний чинник, що зумовлює безперервні

економічні зміни, сприяє динамічному розвитку і підвищенню результативності економічної системи. Їх наявність є ознакою переходу економіки на новий рівень рівноваги. Проте неоднозначне трактування науковцями поняття «інновація» не дозволяє статистичним органам на практиці чітко розділити економічну діяльність на інноваційну і неінноваційну, що нерідко спотворює дійсний стан справ і призводить до незаслуженого одержання пільг, призначених для інноваційних підприємств, тими підприємствами, які або зовсім не займаються інноваційною діяльністю, або її рівень набагато нижчий за інші – інноваційно значно активніші підприємства.

Для економістів, які вважають поняття «інновація» і «нововведення» тотожними, визначення сутності інноваційної діяльності та інноваційного підприємництва не викликає особливих запитань, вони визначають останнє як вид підприємницької діяльності, пов'язаної з дослідженням, розробкою, проектуванням, впровадженням, придбанням та використанням різного роду інновацій (нововведень).

Складнішим це питання є для тих дослідників, які вважають інновацію та нововведення різними економічними категоріями, до яких приєднується й автор цієї публікації. На думку автора, під поняттям «інновація» треба розуміти перш за все процес, що охоплює дослідження, проектування та розробку нової технології, нового продукту, нового методу чи способу організації економічної діяльності тощо. Суб'єкт, який розробив інновацію, одержує виняткове право на неї і стає інноватором. Тоді як суб'єкт, який придбав у інноватора інновацію, не є інноватором, оскільки не брав участі у процесі створення чи винаходу інновації.

Поняття «створювати» та «винаходити» притаманні продуктивній силі людини, її інтелектуальним творчим здібностям, а отже процес створення інновації безумовно є творчим. Тоді як для придбання інновації великої обдарованості та творчих здібностей не вимагається.

Купивши інновацію, суб'єкт використовує її у своїх інтересах – впроваджує чи замінює традиційний товар на інноваційний, що дозволяє йому здійснити певні нововведення. Отже, нововведення можливі лише тоді, коли у наявності є інновація. Створення інновації завжди є процесом творчої діяльності, тоді як запровадження нововведень не завжди вимагає особливого таланту та творчих здібностей, особливо, якщо мова йде про просту фізичну заміну старого товару новим, причому цей новий продукт людської діяльності не складніший у використанні порівняно з тим, який ним замінюється.

Проте часто використання інновації потребує не простої заміни старого новим, а впровадження (освоєння) інновації. Причому впровадження інновації може виявитися не менш складним, а то й складнішим, за процес її створення, вимагати подальших дослідницьких та конструкторських розробок, проектування, прилаштування тощо. У цьому сенсі впровадження інновації можна вважати продовженням процесу її створення чи доведення створеної інновації до практичного застосування.

Отже, «інновація» як економічна категорія означає творчий процес дослідження, проектування, розробки та впровадження нової технології, нового продукту, нового методу чи способу організації господарської діяльності тощо, тоді як «нововведення» – це результат, досягнутий завдяки придбання інновації. Нововведення, по-перше, неможливо здійснити без інновацій, а по-друге, нововведення є наслідком використання інновацій. Нововведення можуть здійснюватись як самим інноватором, так і суб'єктом, який придбав інновацію.

Із вищесказаного випливає, що інноваційну діяльність необхідно розглядати на двох рівнях – вищому і нижчому.

Інноваційна діяльність вищого рівня – це творчий процес зі створення та впровадження інновацій.

Інноваційна діяльність нижчого рівня – це процес здійснення нововведень за рахунок придбання (купівлі) інновації та простої заміни нею існуючого продукту чи технології, що не вимагає від суб'єкта особливого таланту та творчих здібностей.

Наприклад, розробку нової моделі швейної машинки слід віднести до інноваційної діяльності вищого рівня, а процес простої заміни старої швейної машинки на досконалішу нову модель – до інноваційної діяльності нижчого рівня.

Акт купівлі інновації, на нашу думку, взагалі не можна вважати інноваційною діяльністю, адже по-перше, ще невідомо, що в подальшому відбуватиметься з придбаною інновацією, а по-друге, не будь-яке використання придбаної інновації автоматично є інноваційною діяльністю, а лише таке, що передбачає отримання соціального чи комерційного ефекту. Наприклад, придбання нової бритви для гоління та заміна нею старої бритви не є інноваційною діяльністю по суті.

Таким чином, інноваційне підприємництво – це особливий вид підприємницької діяльності, пов'язаний зі здійсненням інноваційної діяльності вищого та нижчого рівнів.

Вітчизняна статистика не розрізняє понять «інновація» та «нововведення» і не класифікую інноваційну діяльність за рівнями, а визначає її як «комплекс наукових, технологічних, організаційних, фінансових та маркетингових заходів, які спрямовані на створення та впровадження інновацій (проведення і придбання наукових досліджень, нових технологій, виробниче проектування, інші види підготовки виробництва для випуску нових продуктів, впровадження нових методів їх виробництва, придбання машин, обладнання, установок, інших основних засобів та капітальні витрати, пов'язані з упровадженням інновацій, маркетинг, реклама тощо). При цьому зазначається, що ці заходи не завжди приводять до впровадження інновацій але необхідні для їх створення. Починаючи зі звіту за 2007р. до інноваційної діяльності включаються дослідження і розробки, не пов'язані прямо з підготовкою конкретної інновації [11].

На думку автора, така методика не дозволяє отримати повної картини про реальний стан інноваційної діяльності в країні, хоча й вона засвідчує, що, на жаль, рівень інноваційної активності вітчизняного підприємництва як був раніше, так і нині залишається вкрай низьким, а розвиток української економіки фактично не залежить від ефективності здійснення інноваційної діяльності. Якщо проаналізувати статистичні дані [12], то побачимо, що між інноваційною активністю вітчизняних підприємств і динамікою ВВП фактично не простежується ні прямого, ні зворотного зв'язку.

Висновок. Інновація з'являється завдяки здійсненню творчого процесу з дослідження, проектування, розробки та впровадження нової технології, нового продукту, нового методу чи способу організації господарської діяльності тощо. Нововведення є результатом інноваційного процесу, чи акту придбання інновації. Нововведення не може з'явитися без інновації, оскільки є наслідком процесу її створення. Нововведення можуть запроваджуватися не лише інноватором, але й суб'єктом, який придбав інновацію.

Інноваційну діяльність необхідно розглядати на двох рівнях – вищому і нижчому. Інноваційна діяльність вищого рівня – це творчий процес зі створення та впровадження інновацій. Інноваційна діяльність нижчого рівня не вимагає від суб'єкта особливого таланту та творчих здібностей і полягає у запровадженні нововведення завдяки купівлі інновації, чи у простій заміні існуючого продукту або технології на придбану на ринку сучасну технологію чи новий продукт.

Література

1. Barnett H. Innovation the Basis of Cultural change / H. Barnett. – N.Y., 1953.
2. Muller R. Das Management der Innovation. Frankfurt am Mein / R. Muller. – 1973.
3. Черваньов Д. М. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку

підприємств України / Д. М. Черваньов, Л. І. Нейкова. — К. : Знання, 1999. — 516 с.

4. Лапко О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання / О.Лапко. — Ін-т екон. прогноз. НАН України; Івано-Франківський держ. техн. ун-т нафти і газу. — К. , 1999. — 253 с.

5. Твисс Б. Управление научно-техническими нововведениями /Б. Твисс; [сокр. пер. с англ.] / Авт. предисл. науч. ред. К. Ф. Пузыня. — М. : Экономика, 1989. — 217 с.

6. Санто Б. Инновация как средство экономического развития /Б.Санто [пер. с венг.] Общ. ред. и вступ. ст. Б. В.Сазонова. — М. : Прогресс, 1990. — 296с.

7. Шумпетер Й. Теория экономического развития /исследование предпринимательской прибыли, капитала, процента и цикла конъюнктуры / Й. Шумпетер. — М. : Прогресс, 1982. — 455 с.

8. Американские буржуазные теории управления (критич. анализ); под ред. Б. З. Мильнера, Е. А. Чижова. — М. : Мысль, 1978. — 366 с.

9. Пимошенко Ю. Инноватор — это прежде всего предприниматель / Ю. Пимошенко // Финансы и бизнес. — 1997. — № 3 (41). — С. 25—28.

10. Пампура О.И. Управление инновационным процессом в промышленности / О.И. Пампура. — Донецк, 1997. — 363 с.

11. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://www.ukrstat.gov.ua>

12. Зянько В.В. Роль інноваційного підприємництва у розвитку економіки України / В.В. Зянько // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: Наук. зб./ За ред. І.Г. Ткачук. — Ів.-Франківськ.: Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В.Стефаніка, 2011.— Вип.7. — Т.1. — С.231-236.

УДК 336.273.2

**Зянько Віталій Віталійович, аспірант, асистент,
Вінницький національний технічний університет**

ВЕНЧУРНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ

Постановка проблеми. Третє тисячоліття поставило низку країн перед необхідністю вибору шляху, яким рухатиметься у майбутнє економіка та загалом соціально-економічна система. Перед нами декілька альтернатив: або Україна реалізуватиме концепцію економіки, орієнтованої на експорт сировини, прирікаючи себе на довічну роль ресурсного додатка розвинених країн, або розпочне пристосовуватися до поточних ринкових вимог без довготривалого планування власного розвитку, або ж докладе максимум зусиль для того, щоб увійти до когорти країн — лідерів сучасної цивілізації.

Сучасний стан економіки України характеризується зростанням рівня конкуренції між виробниками. Загострення конкурентної боротьби стимулює товаровиробників безперервно удосконалювати та оновлювати виробничу лінію та знижувати собівартість продукції. Посилюються вимоги до наукового потенціалу виробництва, до обсягів та засобів, які направляються на цілі науково-технічного розвитку. Одночасно зростають й інноваційні ризики. Одним з найбільш дієвих механізмів, що забезпечують розвиток інноваційних процесів, є венчурне інвестування, яке, як свідчить досвід найбільш інноваційно-активних країн, є дуже важливим елементом фінансування інноваційних проектів. Воно не лише стимулює інноваційні процеси на окремо взятих підприємствах, а й позитивно впливає на ринок інновацій загалом: підвищує рівень

Наукове видання

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Головний редактор: **В.В. Грабко**

Відповідальний за випуск: **Зянько В.В.**

Підписано до друку 17.02.2013 р.
Формат 29,7×42 1/4. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний Ум. друк. арк. 28,73
Наклад 150 прим. Зам. № 2013-009

Вінницький національний технічний університет,
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009

Віддруковано в Вінницькому національному технічному університеті
в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Тел. (0432) 59-87-38.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009